

scientia quam casu laudem inuenisse crederetur. Sed Alberto parata, certa inq; propo-
tu erant omnia, quod picturam in viam preceptionum induxerat et reuocarat ad rati-
onem doctrine. Sine qua, ut Cicero scripsit, etiam si quid bene sit adiuuante natura,
tamen id quia fortuito sit, semper paratum esse non potest. Hæc sibi ipsi primum ela-
borauit. Neq; ut erat liberaliss. et candidiss. explicare in scriptis libris. Et ac doctissimo
viro Bualibaldo pircamero aggressus est, cui et elegantiss. epistola illos dicauit, quam
nos latine reddere intemerata illius natua quasi facie, cum supra vires nrās esse sentis
remus, intactā reliquim? Sed priusq; absoluere omnia et correctā edere, ut cupierat pos-
set, morte est crepius, placida illa quidem et optabili, sed profecto, nostro quidem iudicio,
preematura. Erat autem si quid omnium in illo viro quod vitij simile videretur, unica
infinita diligentia, et in se quoq; inquisitrix sæpe parum æqua. Hunc igitur mors ab
incepta editione operis sustulit, quam tamen consummarū amici ex illius perscriptio-
ne. De qua nunc deinceps et de nostra versione pauca dicimus. Ipsum quidem opus geo-
metrico quodam modo elaborari ab illo coeptum, paulo ut non perpolitū et expers tunc
ture literarum, rudiusculum videtur, sed hæc facile ipsius rei bonitate compensatur.
Hoc ipse ut se elimante etiam latinum facere vellem, paucis ante q; fato suo fungeretur
dieb; a me petierat. Neq; ego grauatim detuleram illi operam et studiū meum. Sed hæc
ei curam et elimandi operis facultatem quæ fert omnia mors abstulit. Postea amici nō
solum precib; sed autoritate sua, cum opus edidissent, a me obtinuerunt, ut vertendum in
linguam latinam susciperem, hancq; operam receptam viuo Dürero, nauarē mortuo.
Equidem nō ingnorabā quantum oneris susciperem in tractanda re nec satis mihi per-
specta neq; in cuius tractatione haberem in lingua latina quicq; quod pro exemplo po-
nere imitariq; possem. Non etiam fugiebat me quanto difficilior esset occupatus alijs
ordinarijs negocijs, videbam non posse me tantum diligentie et assiduitatis huic conuersi-
oni impendere, quantum et cupere et ipsa mereretur. Sed quid agerem? Et mortui ami-
ciss. mihi hōinis respectu, et amicorum illius cum voluntate erga me tum quasi quodā
iure imperandi mihi, rapiebar contra omnes difficultates, ad ingrediendum iter, neq;
planum neq; expeditum mihi. Itaq; libris duob; totius voluminis tantum tribui quan-
tum quidem potui ocij subtrahere occupationib; necessarijs meis, et conatus sum quomodo
cunq; latine docere, de quib; ille in teutonica lingua optime præceperat. Cuius facti cō-
fido me veniam apud vos bonos et studiosos artium facile inuēturum, quod neq; ego
defendere aut velim aut possim quo minus audax videat. Sed non modo ignosci alicui
bi audacie, verum succurri etiam oportere censeo. Quot si cognouero industriam et stu-
dium hac in parte meum, gratū nobis fuisse, animabor et ad id quod reliquū est Alberti
de pictura preceptionum latinū faciendū, non pauloq; hæc ut exquisitius ita et iam ope-
rosius. Non autem expectabitis modo in hoc argumento scripta illius, sed etiam cum
Geometrica tum tichismatica, in quibus orbium munitiones, ut horum temporū ratio
ferebat descripsit. Hæc autem fere sunt de quib; libros ille composuit. Nam quod audio
quosdam in vulgus promittere, vel scriptis vel sermonib; suis, Libellum Alberti de sym-
metria partū in equorum corporibus, equidem miror, unde post mortem illius allaturū
sint, quæ viuus nunq; perfecit. Etsi me clam non est Albertum in hoc etiam genere
rationem cepisse exquirere veritatis, neq; labor futurus mortui autore quā fuisse viuo,

Et, quod maxime, contrarium esset, nihil mensurationum consecisse, verum quicquid
fuerit effectum amisisse scio quorundam perfidia, per quos factum sit ut commenta-
rii surriperentur auctori, itaq; ille nunq; postea de integro voluit illam rem aggredi.
Neq; non suspicabatur vel potius conperitum habebat, unde in suos labores suci inuo-
lasset, sed opt. vir maluit dissimulare cum detrimento et dolore suo, q; in illis perseque-
dis māfuetudinis et lenitatis obliuisci. Huius igitur quicquid erit non patiemur in Al-
bertum autorem conferri, futurum, ut apparet, illo tanto artifice indignum. Exierunt
etiam ante aliquot annos paucule quedam charte teutonice, commendicatas et in con-
uenientes fere preceptiones illa de re continentes, de quib; in præsentia verba facere nō
fert animus, sed nisi admodū fallor, non semel penituit autorem editionis. Ceterum
illa quorum fecimus paulo ante mentionem, quæ non modo quia editioni comparate
ipse, sed etiam quia eximia sunt, facile probant Alberti esse, nō paulo hinc, ut arbitror, q;
aliunde meliora accipietis. Non quod sint apud nos paratiores ab eruditione et doc-
trina q; alibi, sed quia in officina illius hæc interpretātes, et inter chartarū ^{αυτογραφο}
augmenta et correctiones exemplorumq; varietates, quasi in luce multorum versantur,
quæ alijs quamuis doctis, obscura videri necesse est. Ostendet hoc Geometricus illius
liber, quæ iam doctiss. vir in manibus habet emissurus ppediē ornatiorē et explicatiorē
q; nunc legitur multipliciter, nō enim minus viginti sex ^{χρηστικῶν} seu figurarum addi-
tionem habebit, correctiones autem vel castigationes priorum innumerabiles ita ipse res
legens emissa iam in vulgus meliora locupletioraq; reddiderat, et quasi diuinans se iterū
non editurum, præscripserat quid publicaturis de scriptura de q; figuris faciendum esset,
neq; nō etiam in teutonica lingua, ut ab autore est volumen confectum, ubi primum po-
terimus, curabimus typis excudendum. Hæc æquum fuerit vobis accepta esse, referentib;
hanc gratiam et auctoris singularis viri ardentiss. studijs ad publicam aliquid utilitatem
conferendi, inuentionum suarum, et nostris laborib; ac cupiditati, illa quæ vni dūtaxat
nationi scripta videntur, propagandi in omnes. A. liij